

Tämä on rinnakkaistallenne.

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat *saattavat poiketa* alkuperäisestä julkaisusta.

Julkaisun tekijä(t): Hoppu, Petri

Julkaisun nimi: Tanssi ja musiikki: yhdessä vai erikseen?

Julkaisuvuosi: 2019

Versio: Julkaistu versio

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Hoppu, P. (2019). Tanssi ja musiikki: yhdessä vai erikseen? Pedanssi: asiaa tanssista ja tanssikasvatuksesta, 3 (1), 40-41.

Haettu 3.5.2019 osoitteesta

https://issuu.com/oamktanssi/docs/pedanssi_1_19_valmis_pages

Tanssi ja musiikki – yhdessä vai erikseen?

TEKSTI: PETRI HOPPU

Tanssi ja musiikki on länsimaissa yleisesti erotettu toisistaan monella eri tasolla. Näiden suhde – jos sitä ylipäättään on otettu esiin – on yleensä nähty lähinnä funktionaalisenä: musiikkia on pidetty tanssin välttämättömänä ehtona, mutta siitä tiukasti erillisenä. Tanssiin ja musiikkiin on kuitenkin mahdollista tuoda näkökulmaa, jossa ne löytävät yhteistä kosketuspintaa.

Liike ja materiaalisuus ovat tanssin ja musiikin yhteisiä nimittäjiä, mikä usein unohtetaan. Tanssin kohdalla liike on itsestään selvyys, mutta se liittyy myös musiikkiin hyvin läheisesti. Esimerkiksi huilistin soittotekniikka on ennen kaikkea sormien, huulten ja hengityselinten liikettä, jolla saadaan aikaan kosketus instrumenttiin ja sitä kautta ääni. Huilistin sormet ja huulet ikään kuin tanssivat soittimen pinnalla. Esityksessä muunkinlainen liike on usein keskeinen elementti, ja esimerkiksi pianisti Olli Mustosen liikehdintä ja eleet ovat erittäin merkittävä osa hänen ilmaisuaan.

Taidemusiikin puolella liikkumista on pyritty rajoittamaan ja standardoimaan: kuoroissa tai orkestereissa näkee harvoin spontaania liikettä, sillä länsimaaisessa musiikissa ihanteena on yhtenäinen, vähäeleinen ja johtajaa tiukasti seuraava musiikkiryhmä. Sama pätee myös kuulijoihin: yleisön ei odoteta reagoivan musiikkiin esityksen aikana, vaan ihmiset ovat tuoleihinsa sidottuja niin kauan kuin esitys jatkuu.

Kansan- ja populaarimusiikin puolella tilanne on toinen: pelimanni tai rock-muusikko voi liikkua vapaammin esityksessään, ja soittotekniikassa hänellä on enemmän tyyllisiä mahdollisuuksia kuin taidemusiikin toimijoilla. Tosin tietyissä konserttilanteissa esimerkiksi nykypäivän kansanmusiikki on kahlittu samanlaiseen liikkumattomuuden liekaan.

Selkeimmin tanssin ja musiikin suhde tunnustetaan niin kutsutussa tanssimusiikissa. Tanssimusiikki ei kuitenkaan ole pelkästään tanssin säestämisen väline, vaan tanssi ja tanssimusiikki ovat saman kokonaisuuden elementtejä. Tanssimusiikin merkitys on lisäksi vielä laajempi, sillä esimerkiksi ranskalaisella barokkimusiikilla oli erittäin tiiviit yhteydet tanssimiseen. Taidemusiikista tutut menuetit, gavotit, courantet ja giguet olivat ennen kaikkea tansseja, joiden musiikki noudatti hyvin pitkälle tanssin rakennetta ja joiden muodostamat sarjat toimivat esikuvina klassisille sonaateille ja sinfonioille.

Musiikin ja tanssin suhteessa ei kuitenkaan pidä tuijottaa pelkkää formaalia rakennetta vaan olennaista on performanssi. Taidetanssin ja -musiikin puolella Merce Cunninghamin ja John Cagen yhteistyö avasi aikanaan tanssin ja musiikin suhdetta. Heidän esityksissään nämä elementit toimivat yhdessä samanarvoisina tekijöinä ilman, että jommallakummalla olisi ollut säestävää roolia. Lisäksi taidetanssista tiedämme lukuisia esimerkkejä, joissa tanssiesityksiin ei liity musiikkia tai edes minkäänlaista ääntä. Tanssia voi siis olla myös ilman musiikkia, kuten musiikkia useimmiten esitetään ilman tanssia. ◆